

APEL**Privind necesitatea implicării autorităților constituționale în cazul Alexandru Bejan de la Tiraspol**

Problema funcționării școlilor cu predare în grafie latină în regiunea transnistreană a R. Moldova rămâne actuală și astăzi. Administrația regiunii transnistrene pe parcursul ultimilor cca 20 ani a întreprins nenumărate acțiuni de intimidare, persecutare și blocare a activității instituțiilor de învățământ din Transnistria, care au refuzat să accepte controlul administrației de la Tiraspol, insistând astfel să rămână sub jurisdicția autorităților constituționale ale R. Moldova. Aceste instituții, părinții, elevii, profesorii sau administrațiile au fost supuse constant diverselor atacuri din partea administrației regionale, locale sau a structurilor din regiune. Ultimul atac serios asupra acestor instituții a fost înregistrat în vara anului 2004, când unele dintre aceste instituții au fost devastate. Datorită intervenției organizațiilor internaționale specializate, activitatea instituțiilor respective a fost reluată. În scurt timp, după examinarea dosarelor și audierea părților, Curtea Europeană urmează să se pronunțe în 3 cazuri în care părinții și profesorii s-au plâns că drepturile lor sunt violate.

De această dată, societatea civilă și autoritățile constituționale au fost sesizate de către Alexandru Bejan și rudele sale despre fabricarea unui dosar. Alexandru Bejan, susținut de colegii, profesorii și rudele sale, consideră că această acțiune este o încercare a administrației regionale de a compromite din nou imaginea instituțiilor cu predare în grafia latină din Transnistria.

Bejan Alexandru, născut în 1994, a locuit până în anul 2009 în satul Tocmazeia, raionul Grigoriopol (localitate aflată sub controlul administrației regionale, Transnistria), unde a învățat în cadrul unei instituții de învățământ cu predare în limba moldovenească (română) cu grafie chirilică. În anul 2009, Bejan Alexandru, împreună cu familia a venit în orașul Tiraspol. Deoarece în orașul Tiraspol, pe lângă instituții de învățământ cu predare în grafie chirilică funcționa și liceul „Lucian Blaga” cu predare a limbii moldovenești (române) cu grafie latină a ales să meargă la această instituție pentru a studia în limba maternă cu alfabet latin, potrivit convingerilor proprii. A fost acceptat la studii la acest liceu începând cu sesiunea de iarnă din 11 ianuarie 2010. Asta chiar dacă mai multe rude au recomandat părinților lui Alexandru să nu permită copilului să studieze la liceul respectiv, deoarece asta ar putea avea consecințe negative asupra familiei (datorită „atenției” sporite din partea structurilor și administrației locale și regionale).

La 11 octombrie 2009 Bejan Alexandru a asistat (fără a interveni) la un proces prin care un coleg de-al său a fost implicat într-o ceartă. „Organele de anchetă” din regiune au calificat fapta comisă de colegul său drept huliganism agravat și au considerat prezența lui Bejan Alexandru la fața locului ca fiind o coparticipare la fapta respectivă.

Fiind minor, lipsit de sprijinul și ajutorul unui avocat precum și în lipsa părinților a fost supus presiunilor, maltratată și ținut în detenție, a recunoscut vina fără a înțelege de fapt sensul, consecințele și circumstanțele. În schimbul unei sancțiuni cu suspendarea executării pedepsei, Bejan Alexandru a recunoscut speriat și inconștient vina. În final, Bejan Alexandru a fost „condamnat” la 6 ani privațiune de libertate cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de 4 ani.

La 6 iunie 2012, pe pagina web a presupusului „minister al securității” din regiunea transnistreană a apărut un comunicat prin care se anunță că a fost identificat și deferit „justiției” un terorist poștal. În schimb, abia la 12 iunie 2012, lui Bejan Alexandru, i-a fost comunicată presupusa învinuire, fiindu-i înmănată copia „rechizitoriului”.

La 14 iunie 2012 Asociația Promo-LEX a fost sesizată de către Bejan Alexandru, care a

comunicat că este persecutat de către „organele de drept” din regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Mai mult, prin aplicarea violenței, a fost impus să recunoască comiterea unei presupuse infracțiuni de terorism. La baza „acuzării” sunt puse exclusiv „probe” obținute prin șantaj, violență, încălcarea dreptului la apărare. Contextul social, prin care Bejan Alexandru este urmărit anume pentru convingerile sale și faptul că studiază într-o instituție școlară disidentă regimului ilegal de la Tiraspol nu poate fi exclus. După 14 iunie 2012 în mass-media din partea dreaptă a Nistrului au apărut multiple știri privind situația lui Bejan Alexandru și faptul că este urmărit de către serviciile „speciale” ale regimului.

Imediat după apariția știrilor respective, la 25 iunie 2012, pe pagina web a așa zisului „minister al securității” din regiunea transnistreană a apărut un comunicat (<http://kgb-pmr.com/news/80>) prin care se oferă publicului larg informații compromițătoare despre personalitatea lui Bejan Alexandru, mai mult, în finalul comunicatului se observă o amenințare directă în adresa numelui Bejan Alexandru, privind privarea sa de libertate. Respectiv riscul privind privarea de libertate a lui Bejan Alexandru este destul de întemeiat.

La 15 octombrie 2012 urmează să aibă loc următoarea „ședință” de judecată în cadrul căreia poate fi pronunțată „sentința” de condamnare. Pe parcurs Bejan Alexandru a fost asistat de către doi „avocați” din regiunea de est a Moldovei, ambii însă au renunțat să-i acorde asistență juridică, deoarece i-au recomandat insistent lui Bejan Alexandru să recunoască vinovăția iar el neagă categoric comiterea unei infracțiuni.

Menționăm că practica aplicării presiunilor, șantajului, limitărilor de orice gen sunt deseori folosite de către structurile din regiunea transnistreană care instrumentează deseori cazuri penale. Această practică a fost reclamată în mai multe cazuri expediate către Curtea Europeană pentru Drepturile Omului.

În contextul celor expuse, solicităm:

- de a interzice folosirea practicilor ilegale în vederea documentării presupuselor crime;
- a permite monitorizarea situației deținuților care au fost sancționați de către așa zisele instanțe judecătorești din regiune.
- de a interveni în situația elevului Alexandru Bejan și de a nu admite întemnițarea acestuia în baza presupuselor probe care au fost obținute sub presiune și metode inadmisibile.

Asociația Promo-LEX